

Warszawa, dnia 23 lutego 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER CYFRYZACJI

BM-WOP.072.11.2018

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP

Dot. pisma z 6 lutego 2018 r. Posła na Sejm RP Pana Tomasza Kostusia w sprawie *budowy wieży telekomunikacyjnej w Suchym Borze w woj. opolskim* (interpelacja nr 18990)

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane przez Posła pytania.

Ad. 1 Czy Resort posiada wiedzę nt. planowanej inwestycji polegającej na budowie masztu telekomunikacyjnego w Suchym Borze w województwie opolskim?

Ministerstwo Cyfryzacji nie ma wiedzy na temat omawianej inwestycji. Resort cyfryzacji nie zbiera informacji w tym zakresie.

Ad. 2 Czy Ministerstwo Cyfryzacji brało udział w procesie przygotowawczym ww. inwestycji? Jeżeli tak, to w jakim zakresie?

Ministerstwo Cyfryzacji nie brało udziału w procesie inwestycyjnym dla w/w wieży telekomunikacyjnej.

Ad. 3 Czy w ocenie Resortu, realizacja tego projektu może wpłynąć na zdrowie mieszkańców miejscowości?

Rozpatrując potencjalne negatywne oddziaływanie pola elektromagnetycznego (dalej jako PEM) pochodzącego ze stacji bazowych telefonii komórkowej należy wskazać, że w Polsce obowiązują jedne z najbardziej restrykcyjnych dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w Europie - 0,1 W/m². Podobne poziomy obowiązują jedynie w Bułgarii czy we Włoszech, natomiast na Litwie w 2016 r. podniesiono limit z takiego jak obowiązuje w Polsce do 1 W/m². W 20 innych państwach europejskich (m.in. Austria, Francja, Szwecja, Niemcy, Hiszpania, Wielka Brytania) obowiązują poziomy PEM stukrotnie wyższe, tj. 10 W/m² - są one zgodne z Zaleceniem Rady 1999/519/WE z dnia 12

Pismo jest zgodne z wymaganiami WCAG 2.0 dla systemów teleinformatycznych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, określonymi w załączniku nr 4 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 poz. 2247)

lipca 1999 r. w sprawie ograniczenia narażania ludności na pola elektromagnetyczne (od 0 GHz do 300 GHz). Zalecenia Rady oraz wyższe dopuszczalne poziomy PEM oparte są na aktualnej, dostępnej wiedzy o wpływie PEM na zdrowie ludności.

W zakresie częstotliwości od 300 MHz do 300 GHz, obejmującym pasma wykorzystywane przez systemy komórkowe, maksymalny dozwolony w Polsce poziom PEM wynosi $0,1 \text{ W/m}^2$, podczas gdy w większości państw europejskich dla częstotliwości 900 MHz wynosi $4,5 \text{ W/m}^2$, dla częstotliwości 1800 MHz wynosi 9 W/m^2 , a dla częstotliwości 2100 MHz wynosi 10 W/m^2 . Dopuszczalne PEM na poziomie $0,1 \text{ W/m}^2$ są tak małe, że już obecnie w terenie zurbanizowanym konieczne jest ograniczanie parametrów stacji bazowych lub powielanie infrastruktury stacji bazowych na potrzeby wykorzystania poszczególnych zakresów częstotliwości. Na wielu obiektach z uwagi na dopuszczalne PEM nie można zwiększyć pojemności poprzez dodanie kanałów i trzeba budować kolejny obiekt stacji bazowej. W praktyce skutkuje to większą liczbą masztów antenowych w miastach, wyższym zużyciem energii elektrycznej i większą emisją dwutlenku węgla.

Pokreślić należy, że Zalecenie Rady 1999/519/WE jest popierane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), a wyznaczone na jego podstawie limity zostały potwierdzone jako bezpieczne dla zdrowia przez Międzynarodową Komisję ds. Ochrony przed Promieniowaniem Niejonizującym (ICNIRP) w 2009 r. oraz przez naukowe komitety doradcze Komisji w roku 1998, 2001, 2002, 2007 i 2009.

Co więcej, poziom i rodzaj sygnałów używanych w sieciach komórkowych jest podobny do tych dla radia i telewizji, nadawanych odpowiednio od około 100 lat i ponad 50 lat. Nie stwierdzono też zagrożeń dla zdrowia osób żyjących w pobliżu wież nadawczych radia czy telewizji, a podobne badania dotyczyły również sieci komórkowych¹. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia nie ma ustalonych zagrożeń dla zdrowia wynikających z korzystania z telefonu komórkowego. Pola elektromagnetyczne o częstotliwościach radiowych zostały zaklasyfikowane do grupy 2B "[prawdopodobnie rakotwórcze](#)" dla ludzi, tak samo jak piklowane warzywa. Dowody zwiększonego ryzyka w oparciu o badania epidemiologiczne (np. Badanie Interphone) oceniono jako ograniczone. Podobnie oceniono wyniki badań na zwierzętach. W badaniach in vitro zaobserwowano jedynie słabe dowody na możliwe mechanizmy działania między wpływem pól elektromagnetycznych o częstotliwości radiowej a występowaniem nowotworu.

Omawiane zagadnienie poddane zostało wielu badaniom i analizom:

¹ Z kolei telefony komórkowe to urządzenia o niskim poborze mocy i działają z najniższą możliwą mocą gdy mają dobre połączenie z siecią komórkową

- zgodnie z oceną Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakiem (IARC) nie znaleziono wystarczających dowodów na związek między narażeniem na pola elektromagnetyczne o częstotliwości radiowej a ryzykiem typów nowotworów takich jak białaczka, chłoniak, rak piersi czy nowotwór jądra. Co istotne proces klasyfikacji IARC opiera się na sile dowodów potwierdzających zagrożenie, a nie na wielkości potencjalnego ryzyka. W przypadku telefonów komórkowych grupa robocza IARC stwierdziła, że istnieją dowody z badań na ludziach i zwierzętach, że sygnały radiowe z telefonów bezprzewodowych mogą zwiększać zachorowalność na raka mózgu. Jednak nie było dowodów na wzrost trendów w zakresie nowotworów. Istnieją więc pewne oznaki występowania zagrożenia, nie ma natomiast pewności w zakresie dowodów. Klasyfikacja opierała się na dowodach związanych z telefonami bezprzewodowymi. W przypadku ekspozycji pochodzącej z sieci bezprzewodowej dowody były słabsze lub w terminologii IARC "nieklasyfikowane";
- arkusz informacyjny Światowej Organizacji Zdrowia pn. [„Pola elektromagnetyczne i zdrowie publiczne: telefony komórkowe”](#) przedstawia podsumowanie badań dotyczących wpływu pola elektromagnetycznego o częstotliwościach radiowych na aktywność mózgu, funkcje poznawcze, sen, tętno i ciśnienie krwi u ochotników. Do tej pory badania nie wykazały żadnych spójnych dowodów na negatywne skutki zdrowotne wynikające z narażenia na te pola elektromagnetyczne na poziomach poniżej tych, które powodują nagrzewanie tkanek. Co więcej, badania nie były w stanie wykazać związku przyczynowego między ekspozycją na pole elektromagnetyczne a zgłaszanymi objawami lub „nadwrażliwością elektromagnetyczną”;
- Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony przed Promieniowaniem Niejonizującym (ICNIRP) stwierdziła [w swojej ocenie](#) (2011 r.) na podstawie badań epidemiologicznych i na zwierzętach, że wzrost ryzyka raka u dorosłych jest mało prawdopodobny w ciągu 10-15 lat od pierwszego użycia telefonów komórkowych. W czasie oceny brakowało danych dotyczących guzów dziecięcych i okresów powyżej 15 lat;
- ze względu na rosnące wykorzystanie telefonów komórkowych i brak badań z dłuższymi okresami obserwacji trwającymi ponad 15 lat, [Światowa Organizacja Zdrowia](#) zaleciła dodatkowe badania, szczególnie w przypadku długotrwałego narażenia na telefony komórkowe (np. badanie COSMOS, badanie CEFALO i

Pismo jest zgodne z wymaganiami WCAG 2.0 dla systemów teleinformatycznych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, określonymi w załączniku nr 4 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 poz. 2247)

badanie MOBI-KIDS). Szczególnie dzieci i młodzież powinny być badane, ponieważ będą narażone na dłużej podczas życia niż dzisiejsi dorośli;

- Komitet Naukowy ds. Pojawiających się i Nowo Rozpoznanych Zagrożeń dla Zdrowia Komisji Europejskiej (SCENIHR) stwierdził w swojej [opinii](#), że ogólne badania epidemiologiczne dotyczące używania telefonów komórkowych nie wykazały zwiększonego ryzyka wystąpienia nowotworów mózgu. Niektóre badania sugerowały zwiększone ryzyko wystąpienia glejaka i nerwu słuchowego, jednak wyniki badań kohortowych i trendów w czasie zachorowalności nie potwierdziły zwiększonego ryzyka dla glejaka, a możliwość skojarzenia z nerwiakiem akustycznym pozostaje otwarta. Według SCENIHR nie ma dowodów zwiększonego ryzyka dla innych typów raka u dorosłych i dzieci;
- brytyjska grupa doradcza ds. promieniowania niejonizującego (AGNIR) w swoim [raporcie](#) z 2012 r. wskazała, że chociaż przeprowadzono znaczną liczbę badań w dziedzinie oddziaływania PEM na zdrowie, nie ma przekonujących dowodów na to, że ekspozycje w polu RF poniżej przyjętych limitów powodują skutki zdrowotne u dorosłych lub dzieci. Te limity są zgodne z INCIRP, która już stanowi podstawę ochrony zdrowia publicznego w Wielkiej Brytanii i wielu innych krajach.
- szwedzki Urząd ds. Bezpieczeństwa Promieniowania (SSM) w swoim [raporcie](#) 2015 r. wskazuje, że brak jest przekonujących dowodów na występowanie raka mózgu lub jakichkolwiek innych niepożądanych skutków zdrowotnych spowodowanych przez pola elektromagnetyczne pochodzące z telefonów komórkowych.
- niemiecka Komisja ds. Ochrony Radiologicznej (SSK) stwierdziła w swojej [ocenie](#), że nie ma wystarczających dowodów na związek między ryzykiem raka a narażeniem na komunikację mobilną. Niemiecki Federalny [Urząd ds. Ochrony przed Promieniowaniem](#) stwierdził na podstawie badań epidemiologicznych dotyczących używania telefonów komórkowych, że u dorosłych nie występuje zwiększone ryzyko zachorowania na raka.

W przypadku telefonów komórkowych i sieci komórkowych istnieją międzynarodowe wytyczne dotyczące ekspozycji na pole elektromagnetyczne, które zostały zatwierdzone przez Światową Organizację Zdrowia jako chroniące zarówno dorosłych, jak i dzieci przed ewentualnymi zagrożeniami dla zdrowia. Wiele ekspertyz uznało, że limity te chronią ludzi mieszkających w pobliżu masztów lub korzystających z telefonów komórkowych. I nie chodzi tutaj o czas trwania ekspozycji tylko o intensywność. Dlatego wyznaczone limity PEM z założenia gwarantują bezpieczeństwo obywatelom przebywającym w

Pismo jest zgodne z wymaganiami WCAG 2.0 dla systemów teleinformatycznych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, określonymi w załączniku nr 4 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 poz. 2247)

miejscach dostępnych dla ludności, o których mowa w ustawie *Prawo ochrony środowiska*².

Z racji tego, że technologie radiowe są wokół i wiele urządzeń wydziela promieniowanie elektromagnetyczne, wg. resortu cyfryzacji, najważniejszą kwestią jest zapewnienie dobrze przygotowanej służby kontrolnej, która w razie potrzeby zweryfikuje, czy nie są przekraczane normy – biorąc pod uwagę, że są one w Polsce dużo bardziej rygorystyczne niż w innych krajach (co zostało wskazane na początku), w opinii ministerstwa jeśli nie są przekroczone, to możemy czuć się bezpiecznie.

Powyższe przedstawia stan wiedzy w resorcie cyfryzacji na temat ewentualnego negatywnego wpływu pola elektromagnetycznego na zdrowie mieszkańców. Ministerstwo Cyfryzacji nie posiada kompetencji do przeprowadzenia oceny oddziaływania tej konkretnie inwestycji na zdrowie mieszkańców miejscowości Suchy Bór. Właściwy w tym zakresie będzie organ ochrony środowiska³ oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna, która jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego m.in. w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych.

Ad. 4 W jaki sposób tego typu budowla może oddziaływać na stan środowiska naturalnego, w tym w szczególności ekosystemu leśnego?

Właściwy w tym zakresie jest Minister Środowiska kierujący działem środowisko⁴ oraz Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Z wyrazami szacunku,
z up. Marek Zagórski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

² art. 124 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r. poz. 519)

³ o którym mowa w art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r. poz. 519)

⁴ zgodnie z art. 28 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. *o działach administracji rządowej* (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 888 z późn. zm.)

Pismo jest zgodne z wymaganiami WCAG 2.0 dla systemów teleinformatycznych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, określonymi w załączniku nr 4 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 poz. 2247)